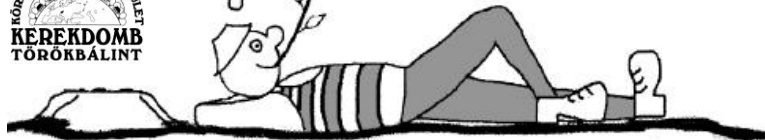

Kék Ég 2015

Tavaszi

A Kerekdomb Környezetvédelmi Egyesület időszaki kiadványa

Körvonalazódik a megállapodás a Dulácska környékén

Évek óta elmergesedett gócként lüktetett Törökbálint szervezetében a Dulácska környéke. A lakók több évtizeden át szenvedett sérelmei az ipari tevékenységek miatt és az évek alatt kialakult bizalmatlanság; a cégek sértettsége a lakosság folytonos panaszai és a hatóságok zaklatásai miatt; a polgármesteri hivatal öröklődése mindkét fél elégedetlensége és a településszerkezeti valamint a szabályozási terv alakításának kényszere között – nos, ennek az állóháborúnak talán pontot tehetünk a végére, legalábbis szerintem már látszik az alagút vége.

A megegyezés lehetőségét a lakosságot nagyon zavaró, a környezetet zajjal, kipufogógázokkal, bűzzel elárasztó, kommunális szemétyűjtő teherautók sokaságát üzemeltető budaörsi cég kitelepülése nyitotta meg. A környéken meghirdetett üzemlátogatás, majd több körös tárgyalássorozat az érintett felek között, érvek-ellenérvek-megoldáskeresés, újabb helyszíni bejárás: ezek voltak a főbb állomások. A kölcsönös kompromisszumok árán körvonalazódó, mindenki által elfogadhatónak ítélt, aláírás előtt álló megállapodás lényege a következő.

A volt állami gazdasági terület a különleges jelentős zöldfelületet igénylő övezeti besorolásban marad, de bővül az elhelyezhető rendeltetések köre (iroda, szállás, helyi lakosságot ellátó kereskedelmi, szolgáltató tevékenység). A jelenleg végzett ipari, kereskedelmi, szolgáltató tevékenységek a jogszabályok előírása szerint folytathatók a továbbiakban is. A Damjanich utca felé 2016. december 31-ig 25m-es több szintes védő zöld sávot telepítenek a terület tulajdonosai. Az útban lévő hasz-

nálton kívüli építményeket elbontják. A sávba eső parkoló terület megmarad, ezt sövényvel ültetik körül. A zöld sáv növényfajait és szerkezetét Holló Zsuzsa főkeretész dolgozza ki. A területre átjátszó antennát nem fognak telepíteni. A cégek a terület sorsának rendezésével építési jogot kapnak raktár építéséhez is, ami legfeljebb 800 m² alapterületű lehet. A 11m-es maximális épületmagasságot a lakosság kérésére 9m-re csökkentették.

Mindemellett a beton kerítésen kívül is szépen nőnek az egyesület által ültetett mezei juharok.

Örülünk neki, ha az egyesület közvetítő tevékenysége is segített egy kicsit a körvonalazódó megállapodást tető alá hozni. A megállapodást rögzítő szerződés aláírása után próbáljunk meg közösen a környék jelenlegi legnagyobb problémájának, az M0 autópálya zajszennyezésének csökkentésére koncentrálni.

Fernengel András

Mi újság a Tó-Parkkal?

A Tó-Park a Törökbálinti tó mellett elterülő területre tervezett létesítmény neve. Biai részén félbehagyott óriás beton szellemkastély áll, törökbálinti részén egyelőre érintetlen, de már új szabályozási elképzeléssel rendelkező terület fekszik. Bizonyos részein már aktív földmunka folyik. A fejleményekről kérdeztem a város főépítészt, Csenger-Zalán Annamáriát.

Ki a tulajdonosa a Tó-Park Törökbálinti részének?

A Törökbálint-A és Törökbálint-B Ingatlanforgalmazó Zrt., Tó Vagyonkezelési, Területfejlesztési és Üzemeltetési Kft. A körforgalom melletti résznek pedig a TDC Ingatlanberuházó Kft.

Mi épül a körforgalom mellett?

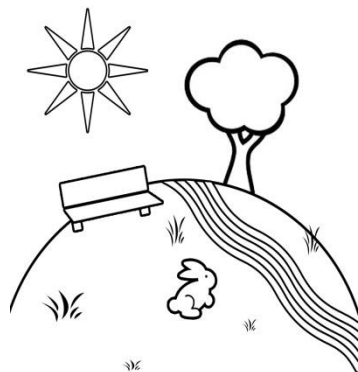
Többféle munkálat folyik, mindegyik engedéllyel. Az egyik, legmeghatározóbb munkálat, a patakmeder áthelyezése, az új meder a vasúti töltés mellett lesz. A tulajdonosnak piac és kapcsolódó kisebb üzletek építésére van építési engedélye. Az épület közepén sátorponyva fedésű, téglalap alakú hagyományos piac lesz, asztalokkal, körben pedig kisebb üzletek.

Mi a különbség a régi, alkotmánybíróság által hatályon kívül helyezett szabályozási terv és a mostani között?

A korábbi szabályozás az egész területre kereskedelmi szolgáltató gazdasági övezeti besorolást írt elő. Ez az övezeti besorolás csak az autópálya és a vasút melletti sávon marad meg. A tóhoz közelebb eső területek intézményi besorolást kapnak, az új övezeti szabályozás nem a kereskedelmi szolgáltató tevékenységre, hanem más rendeltetésre helyezi a hangsúlyt: szállás, közösségi szórakozató, sport, valamint egészségügyi, igazgatási, oktatási intézmények jöhetnek majd itt létre. A zöldfelület arány megnő 30%-ról 40%-ra, az épületmagasság 15 méterről 13 méterre csökken, kijelöljük a gerincúthálózatot, a teljes úthálózat magánút lesz. A tó körüli sétány helyét is rögzítjük, „közforgalom elől el nem zárt magán gyalogútként” jelölve. Közpark jellegű zöldterületek kerülnek be a rendezési tervbe, olyan helyre, ahol korábban kereskedelmi gazdasági övezet volt.

Mik indokolták ezeket a változtatásokat?

Az elképzelés az volt, hogy a tó melletti területek szállás, szórakoztatás és irodafunkcióra jobban megfelelnek, mint gazdasági hasznosításra. Ez jobb iránynak tűnik, a város ebből talán jobban tudna profitálni, hiszen kereskedelmi szolgáltató gazdasági övezeti besorolású területünk már jelenleg is sok van. Az intézményi besorolás új lehetőséget teremt ahhoz, hogy más típusú befektetők jöjjenek a területre.

Épülhetnek ide lakások?

Lakóházat nem lehet építeni a területen, az övezeti előírás szerinti rendeltetésű épületben a tulajdonosnak vagy a használonak lehet lakása, de a lakás összterülete nem haladhatja meg telkenként a telek alapterületének 10%-át, és a 200nm-t. Az épületmagasság csökkentésének indoka az a törekvés, hogy a törökbálinti területen megjelenő épületek tömege ne legyen olyan óriási, mint a biatorbágyi részen. Kompenzálásként a terepszint alatt kapnak több beépítési lehetőséget az építetők, ezzel is azt szerettük volna elérni, hogy lehetőség szerint a parkolók a pinceszintre kerüljenek és több zöldterület maradjon meg a felszínen. A területen egészségügyi, kereskedelmi, hitéleti, sport, igazgatási, oktatási, nevelési, szociális, szolgáltató, kulturális, közösségi szórakoztató funkciókat betöltő létesítmények, illetve a környezetre

jelentős hatást nem gyakorló gazdasági rendeltetésű épületek létesíthetők. A lakók száma oly csekély lesz a területen, hogy létszámuk a fővárosba való bejutást nem fogja megnehezíteni. Csúcsforgalom idején pont az ellenkező irányból lesz várható forgalom.

Mi a helyzet az intermodális központtal?

A tervekben jelölve van az intermodális központ. Megvalósulása esetén a környéken élők letehetik autójukat és kötöttpályás közlekedésre, vagyis autóbuszra válhatnak. Az intermodális központ megépítésére, a vasútállomás áthelyezésére a közeljövőben nem lehet számítani, megvalósulása csak pályázati forrás, vagy külső tőke bevonásával lesz lehetséges.

Magára a tóra is lehet építeni?

A tó beépíthetősége 5 % volt az előző szabályozási tervben, ami a tó területnagyságát figyelembe véve rendkívül nagy beépítést tett volna lehetővé. Ezt az értéket 1%-ra csökkentettük, melybe a cölöpökre telepített építmények vagy az ún. úszóházak területe számít be. Hasonló, pavilon jellegű épületek például a városligeti tavon, vagy a Kopaszi-gáton láthatók. A szabályozási terv jelölni fogja, hogy hol helyezhető el úszóház, hol cölöpház. Az úszóházak helye a tó „hátsó” részén, a Biatorbágy felé eső öbölben lesz, a horgászstégek maradnak a jelenlegi helyükön.

A horgászok maradhatnak?

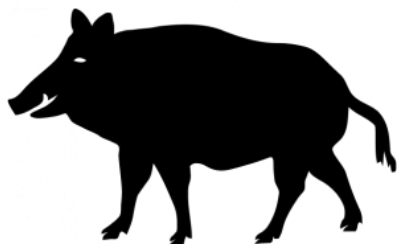
A tó és környéke magánterület, a tulajdonos dönti el, hogy maradhatnak-e, de én úgy gondolom, hogy igen. A sétány reményeink szerint körbejárható lesz. A tó legvége már biatorbágyi terület, ezért azt a részt nem szabályozhatjuk, de úgy gondolom, hogy a biatorbágyi tulajdonos nem fog elzárkózni az elképzeléstől.

Elégedett a Tó-Park területére vonatkozó új szabályozási elképzeléssel?

Igen, véleményem szerint a tervezett új szabályozás kidolgozottabb, finomabb övezeti tagolást tartalmaz. A tó körül a törökbálintiak számára jól használható szabadidős, családi időtöltésre alkalmas településrész jöhet majd létre különböző szolgáltatásokkal, nagy kiterjedésű közpark jellegű területtel kiegészülve. A korábbi szabályozáshoz képest a legnagyobb beépítettség és épületmagasság mértéke csökkenni fog, a zöldfelületi arány pedig növekedni.

Starzyński Zsolt

Vaddisznók a külvárosban?

Januárban efféle hírek borzolták a kedélyeket, vagy éppen nevetették meg az olvasókat: „Orruknál fogva vezetik a rendőröket a pesti vaddisznók.” „Szerda óta keresik a Budapest utcáin kóborló vaddisznókat.” „Péntek hajnalban a rendőrség a Bazilikánál üldözte őket, azóta nincs híre az állatoknak.” „Már a magyar kriminalisztika legújabb Bonny és Clyde-jaként emlegetik őket.”

Nézzük csak, mit lehet tudni erről a Törökbálintot körbevevő erdők, mezők, kertek területén is megforduló állatról?

A vaddisznófélék állattanilag a nem kérődző, páros ujjú patásokhoz tartoznak. Táplálkozását tekintve mindenevő, mondhatjuk, opportunista: a legnagyobb sűrűségben rendelkezésre álló, legkisebb energia befektetéssel hasznosítható táplálékforrást preferálja. Gumók, gyökerek, hajtások, termések, gombák is szerepelnek az étlapján, de ha teheti, kifosztja a földön, sőt az alacsonyan fészkelő madarak fészket is, legyen benne akár tojás, akár fióka. Kisebb rágcsálókat, békákat, csigákat, férgeket is fogyaszt, de ha teheti, rájár a dögre, elhullott állatok maradványaira is.

Rendkívüli intelligenciájának, kitűnő alkalmazkodóképességének köszönhetően kontinensünk legerjedtebb nagyvadja. Pedig a vaddisznókat mindenütt, ahol csak előfordulnak, a mezőgazdaságnak okozott károk miatt, illetve a vadászati és nem utolsó sorban a gasztronómiai értékük miatt állandóan üldözik az emberek. Ennek ellenére szaporodik az állományuk.

És hogy miért nem maradnak az erdőben?

A vadon élő állatok közül az ökológiai szempontból generalistának – széles élőhelyhasználati és táplálkozási spektrummal rendelkezőnek – tekinthető fajok, mint a vaddisznó, az őz, a róka, a nyest és a borz mára hozzászoktak az ember közelségéhez. Ezért az erdőterülettel határos lakott területeken, illetve a városba mélyen behúzódó zöld, elhanyagolt területen, telkeken is előfordulhatnak. Őshonosak, jelenlétük nem a vadászatnak köszönhető. Ugyanolyan természetes alkotóelemként kell rájuk tekinteni, mint a feketerigóra, a szúnyogra, vagy a harkályra. A vaddisznó első sorban a megfelelő búvóhely és a vonzó táplálékforrások miatt jelenik meg a lakott

területeken. Búvóhelynek számít minden gazos, bozótos, elhanyagolt környezet. A vaddisznó számára vonzó a hullott gyümölcs, a kerti zöldhulladék, a háztartási szemét, a vastag humuszos kerti talaj (sok csiga, giliszta stb. él benne), kerti vetemények, zöldségek, mezőgazdasági termények, az ivóvíz. Testápolásukhoz, a dagonyázáshoz szükségük van kisebb tavakra, víztartó gödrökre, pocsolyákra.

A kerítéssel határolt autópályák építésével, mozgáslehetőségük beszűkült. Ezzel együtt megváltozott az erdők használati módja. Kerékpárosok, motorosok, quadosok, futók, kutyás kirándulók verik fel, kényszerítik más búvóhely keresésére a kondákat. A felhagyott gyümölcsösök, hajdani zártkertek közvetlen közelségbe kerültek a hobbikertekbe kiköltözők, vagy a tanyákon élők birtokaival. A vaddisznók nem magányosan, hanem csoportokba verődve, kondában élnek. Egy ivarérett koca nem ritkán 8-10 malacot is vezet, ezért harminc disznó egy kondában lehet csupán három anyaállat és azok utódai. De ennyi éhes száj, kutató orr képes akár egyetlen éjszaka alatt letarolni egy kert összes termését.

Mi tehát a teendő a lakott területek közelében előforduló vaddisznókkal keletkező konfliktusok csökkentése érdekében?

Normális körülmények között a vaddisznó elmenekül az ember elől. Kitűnő hallása, remek szaglása lehetővé teszi, hogy előbb észleljen minket, mint ahogy mi őket. De egy megsebzett, sarokba szorított példány, vagy különösen egy a malacait féltő koca akár még veszélyes is lehet. Február végére már megszületnek a csíkos, ürge apróságok. Néhány órás korukban már képesek követni anyjukat, tehát ha nem lepjük meg őket, ki is térnek az utunkból. Lépteink nesze, beszélgetésünk hangjai általában elég figyelmeztetés számukra ahhoz, hogy elmeneküljenek. De a póráz nélkül, kontrollálatlanul sétáló kutyák olykor kiprovokálhatják az anyadisznók támadó kedvét.

Ezenkívül fontos lenne:

- az ingatlanokat határoló kerítések vadbiztossá tétele;
- az elhanyagolt telkeken, illetve közterületen lévő bozótosok felszámolása, elhanyagolt, gazdátlan területek lekaszálása, rendbetétele;
- ideiglenes és állandó etetési tevékenység megszüntetése;
- a zöld hulladék szakszerű kezelése.

Mi a teendő, ha szembetaláljuk magunkat egy vaddisznóval?

A vaddisznó alapvetően kerüli az embert, de akár veszélyes is lehet. Nagyon fontos, hogy semmiképpen ne próbáljunk az állat közelébe kerülni. Csapjunk zajt, adjuk meg

a vaddisznónak a menekülés lehetőségét, ne álljunk az útjába, próbáljunk meg eltávolodni tőle. Soha ne szorítsuk be olyan helyre, ahonnan csak akkor tud kijutni, ha szembefordul velünk. A kanok a párzási időszakban lehetnek veszélyesek, a kocák pedig, amikor a kis csíkos hátú malacokat védelmezik. A sebesült vaddisznó szintén agresszív lehet.

Semmiképpen ne sétáltassuk kutyánkat póráz nélkül az erdőben, mert a vaddisznó rátámadhat a kutyára.

Kinek a feladata a vaddisznók létszámának csökkentése?

Külterületeken a vaddisznólétszám apasztásának mértékét a vadászati hatóság határozza meg, illetve annak elvégzését ellenőrzi. Külterületen a vadászatra az illetékes vadgazdálkodó jogosult, sőt köteles a hatóság által előírt tervet teljesíteni.

A települések közigazgatási belterülete nem képezi részét a vadászterületnek, ezért lakott területen a vadgazdálkodónak nincs jogosultsága vadászati tevékenység végzésére.

Források: Heinz Meynhardt: Vaddisznóriport Gondolat Kiadó 1986

Pilisi Parkerdő ZRT. honlapja

Külön köszönet Majer Józsefnek, az Iharos Vadásztársaság elnökének szóbeli iránymutatásaiért!

Farkas Gábor

Kék Ég - A Kerekdomb Környezetvédelmi Egyesület időszaki kiadványa

Felelős kiadó: dr. Horváth Gyöngyi

E számunk szerzői: Fernengel András, Starzynski Zsolt, dr. Nemes Istvánné, Farkas Gábor,
Fekete Lajos, Zeke Andrea

Készült a Conin-Print Kft. nyomdájában 4000 példányban

Az egyesület postacíme: 2045 Törökbálint Felsővár u. 68.

Telefon: 23/331-546, e-mail: info@kerekdomb.hu

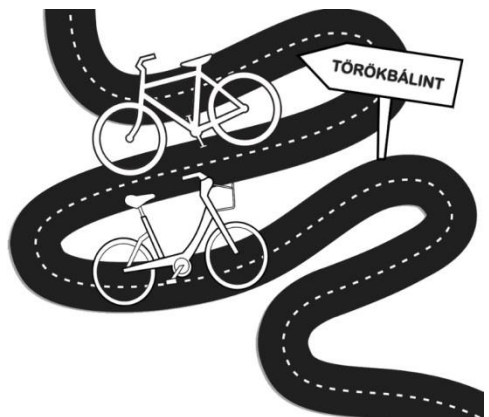
Bringa-hírek

A Budapest-Balaton kerékpárút (legyen Bu-Ba) Törökbálint területén fog áthaladni. A beruházás első, Etyekig tartó szakaszának átadását legkorábban 2017 végére teszik az optimisták, a pesszimistákat nem kérdeztük. 2014 augusztusában lett kész a megvalósíthatósági tanulmány, amit egy minőségellenőrző szervezet véleményezett az EU-s elszámolhatóság szempontjából. A kért változtatások után októberben adták át a végső változatot a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központnak (KKK) a tervezők, melyet decemberben egy konferencia keretében mutattak be. Most a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium keres az államigazgatás felső köreiben a megvalósításhoz szükséges pénzforrást.

Ha az elhatározás megvan és a pénz is rendelkezésre áll, onnan számítva 3 év lesz az első szakasz átadása. (Engedélyezési és kiviteli tervek készítése, engedélyeztetés, területszerzések, végül a kivitelezés, ami a háromból nem több mint fél év lehet.)

De mit is fog jelenteni mindez Törökbálint számára? Azt, hogy több biztonságos, nyugodt kitérés pontot is kapnak a település kerékpárosai, ami eddig nem volt. Bátor, kalandorszámba vehető kerékpárosok ma is kimerészkednek az országutakra, hogy eljussanak drótszámaon Budapestre, Budaörsre, Budakeszire, Diósdra vagy Biatorbágyra, de nem veszélytelen ez a vállalkozás. Ha a Bu-Ba első szakasza elkészül, 3m széles kerékpárúton mehetünk át Biára a régi vasúti töltés vonalán, a Sport utcai felüljárón keresztül Budaörs Ny-i felét is elérjük, a Kamaraerdő mellett, a Rózsa völgyön át pedig Dél-Budára juthatunk biztonságos kerékpáros nyomon, kerékpár sávon vagy kerékpárúton.

Törökbálintot Kamaraerdő felől éri el a Bu-Ba, a patak Depóval szembeni oldalán, a Fűzfa utcán vezet majd a szennyvíztisztító irányába, a Téglagyár utcánál keresztezi a Bajcsy-t. A Jókai utca után a rücskös gyaloghídon vezet át az M7-es felett, elmegy a Bálint Márton Iskola mellett és eléri az Őrház utcát, majd a Régivasútsort, a közúti hídon korábban előrelátóan kialakított széles járdán átmegy az M0 fölött. Onnan a régi töltés vonalát felhasználva a bevásárló-

központok majd a régi hangstúdió alatt halad egyenesen a biatorbágyi viadukt felé.

A törökbálinti belső kerékpáros hálózat fejlesztése jól halad. Nagyon nagy szakaszon elkészültek és engedélyezés alatt vannak a kiviteli tervek. Például az Árpád, a Kápolna, a Kinizsi, a Károlyi Mihály, a Damjanich, az Alsóerdősor és a Hegyalja utcák is be lesznek kapcsolva a hálózatba. El lehet majd érni az Auchant, és Diósdot két irányban is a hálózaton. Ha különösebb kifogások nem merülnek fel az útügyi hatóságok részéről, néhány hónap múlva kész lehet ez a nagy fejlesztés. Az önkormányzat partner ebben.

Milyen feladat hárul még Törökbálintra ezek után kerékpáros ügyben? Szerencsére már nem sok. Például a korábban megvásárolt kerékpártámaszok kihelyezése, de ez apróság. Három nagyobb falat marad még. Az egyik a Raktárvárosi út mellett egy önálló kerékpárút építése a Fűzfa utcáig, ami a Budapest felé irányuló forgalmat rávezeti a budaörsi belterületi vonalakra és a budaörsi reptér melletti bringaútra. A másik a vasúti megállóknál a sínek alatt, majd az M1-es út alatti nyíláson átvezetni a kerékpárosokat az 1-es út mellé, hogy Budaörs legnyugatibb pontjait és Budakeszit is elérhessék. Végül harmadikként el kellene érünk, hogy a Hosszúréti patak M7 alatti átvezetésében a kerékpárosok is átgurulhassanak kis vízálláskor, ami az év 350-360 napját jelenti. Ez egy izgalmas attrakció lehetne és nem utolsó sorban nem kellene feltekerni a gyalogos felüljáróig. Ezen a nyomvonalon az Őrház utca elejéhez lehetne kivezetni a kerékpárutat. A vízfolyás kezelőjével valami megoldást kellene keresni, hogy amikor az engedélyezési tervek készülnek, elő lehessen állni ezzel újra, mert minden méter szintkülönbség fontos, minden újabb autópálya-átvezetés fontos (Törökbálintnak is) és mert egy újabb színpont lenne a Bu-Ba vonalán. Van precedens is: a Velencei tónál a Fehérvár – Dinnyés kerékpárút M7 alatti átvezetése a patak műtárgyban!

A bringabiztos rácsfedők is (talán) minden veszélyes helyen védelmet jelentenek már a kerekek beszorulása ellen, köszönet értük a Városgondnokságnak. Hagyományt teremtettek a szervezők, hiszen a Riczu Imre emlékversennyel beírta magát Törökbálint az éves kerékpáros események sorába. Ráadásul megalakult a Tutto Bici Bottecchia kerékpáros klub. Ennek keretei között az U17-es szövetségi kapitány, Garamszegi László (Ottó) irányításával magas szakmai színvonalú edzésekkel készülhetnek versenyekre a törökbálinti fiatalok (www.tuttobici.hu). Szerintem mindent összevetve: jó úton járunk a helyi kerékpáros kultúra fejlesztése érdekében. Mindezt 3-4 év alatt közösen: Törökbálint Önkormányzata, a Városgondnokság, a Tutto Bici és a Kerekdomb Egyesület.

Még egy-két év és kész lehetünk mindennel, azután már csak fenn kell tartani a kialakított rendszert, használni a kerékpárjainkat, a kerékpárutakat, a bringás hálózatot, a kerékpártámaszokat. Az egészségünkért, az élményekért, a mozgás örömeért, a magunk erejéből történő haladásért, a természet érintéséért és a szabadság érzéséért.

Fernengel András

Néhány szó a növényvédő-szerek használatáról

A tudomány csodálatos felfedezései bizony nem válnak mindig hasznunkra. Ebben elsősorban szerepet játszik az, hogy gondolkodás nélkül elfogadunk mindent, amiről azt közlik, hogy jó és szükséges, másrészt, amikor már sikerült megismertetni az emberekkel az új felfedezést, hamarosan csak a pénzteremtés eszközét látják benne. Így van ez, többek közt, a fegyverekkel, a gyógyszerekkel és a növényvédő-szerekkel is.

Mi volt régen?

Nem volt gyomnövény? De volt. De volt kapa és volt kasza is. A gyomot kikapálták, az út szélét lekaszálták, hogy ne hozzon a gyom magokat, ami a termőföldre kerülhet. Mondhatjuk, hogy fárasztó kapálni, de a mai technológiai fejlettség mellett nem lehet eszközöket gyártani, amelyek a kis sortávolságnál is meg tudják oldani a gyommentesítést? Bizonyára, ha nem lennének vegyszerek, már megoldották volna. De mennyivel egyszerűbb kiszórni a frissen szántott földre a gyomirtót! Így az út szélének a lekaszálása sem fontos, (habár igen egyszerű eszközök vannak rá) hiszen nem baj, ha a szél a magot a szántásra viszi.

Hogy a gyomirtót viszi a szél szanaszét a kivitel alatt és a tenziója akkora, hogy messzire érződik a szaga és a légkörbe kerülve bontja az ózont? Ki törődik vele? Majd rákenjük a széndioxid-kibocsátásra. (Ami eleve egy kicsit hamis adat, hiszen azzal nem számolnak, hogy a talajból kiölt mikroorganizmusok által bontott szerves anyagokból keletkezett széndioxid hiányzik a levegőből, és ez nem kis mennyiség volt.)

Nem volt betegsége a növényeknek? De volt. Védekeztek ellene? Védekeztek. Azonnal eltávolították és elégették a beteg növényi részt, valamint igyekeztek úgy ültetni, hogy a különböző növények megóvják egymást.

Alkalmazták a vetésforgót, hogy az áttelelt károsítók a következő évben ne találják meg a tápanyagukat.

Permeteztek is csalánlével, dohánylével, bordói lével, ami oldhatatlan vegyületként száradt a növény felületére, ezért nem szívódott fel, mint a ma használt vegyszerek nagy része.

Egyébként kísérletileg igazolt tény, hogy pl. az alma, ha megtámadja a károsító, akkor termel egy olyan anyagot, ami a károsítónak nem ízlik. Ezért hullik le az alma egy része, míg a másik sértetlenül marad a fán. Viszont már az első permetezés megsérti az immunrendszerét.

És ma mit teszünk?

Telenyomjuk a talajt műtrágyával, ami tovább megy a felszín alatti vizeinkbe, hiszen már nincsenek a talajban olyan mikroorganizmusok, amelyek azt a növény számára felvehetővé tennék. A műtrágya mellett nem tudnak felszívódni az ásványi sók és a vitaminok képződését is befolyásolják. Bezzeg régen a szerves trágyával visszavitük a talajba a mikroorganizmusokat is!

Növényvédelem ma? Csak a növényvédő szerek hatóanyagai több ezer vegyületre tehetők. Ehhez jönnek a szerek különböző kombinációi. **André Leu: A biztonságos növényvédő szerek mítoszai (The Myths of safe pesticides)** címmel írt könyvében olvashatjuk: „Igazából nem is tesztelik ezeknek az alacsony dózisban bevitt, napi megengedett mennyiségű vegyszereknek a hatását. Csak feltételezik, hogy biztonsággal fogyaszthatók.”

És ezeket a vegyszereket mi megesszük. Nincs olyan növény, amelyre az egészségügyi hatóságok ne adnának meg határértéket. Ezeknek a betartását ellenőrzik, belefér-e a megadott határértékbe a szertartalom, vagy a növényben lévő szer ezt az értéket túllépte. A baj az, hogy ezek az értékek lényegtelenek, hiszen nagy részük nem bomlik le (avagy a bomlástermék még ártalmasabb, mint a kiindulási), hanem halmozódnak és egymással is reagálnak a szervezetünkben.

Vajon az, hogy bizonyos rovarölő-szerek (foszforsav-észterek) igen csekély mennyiségben enzimgátlók, hova vezet? Ahhoz, hogy nem bomlik le a tejcukor, tejfehérje,

liszt, cukor stb., nem tudnak beépülni az ásványi sók, pl: kalcium. Azon kívül nagy részük idegméreg.

”A másik tény, amit ezekről az anyagokról tudunk, hogy amikor lebomlanak, akkor metabolitokká bomlanak le. Példának okáért az organofoszfátok oxonokra bomlanak és így 100-szor vagy akár 300-szor is mérgezőbbek lehetnek, mint eredeti formájukban. Az, hogy lebomlanak igaz, de azt senki nem köti az orrunkra, hogy amikor ez megvalósul, sokkal mérgezőbb és veszélyesebb vegyi anyagok keletkeznek, mint előtte.”(André LEU)

Mennyi idegrendszeri megbetegedés van a korunkban! Depresszió? Vajon miért van ma annyi depressziós ember? Kilátástalan az élet? A fasizmus vagy kommunizmus alatt nem volt az? Mégis kevesebb volt az öngyilkos ember. Kísérleti tény: egereknél bizonyos hatóanyagok depressziót váltottak ki.

Sok gyomirtó hormonhatású. Pl: Atrazin tartalmú vizekben a békáknak egyszerre van hím és női ivarszervük. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy a férfiaknál a spermaszám meredeken lecsökkent és a mozgékonyáguk is kisebb.

A 2-4-D tartalmú gyomirtók, amelyet Vietnámban az erdők lombtalanítására vetettek be, a vietnámi veteránoknál lágyrészi rákot okozott. Magyarországon volt olyan időszak, amikor többet használtunk belőle, mint Kanada az egész területén.

„2009-ben az Environmental Working Group (EWG) kiadott egy tanulmányt, melyből az olvasható, hogy egy újszülött kisbaba köldökzsinór véréből vett mintában 232 különböző vegyi anyagot mutattak ki. Ez 5 éve volt és azóta sem történt semmilyen változás.

Az ételmszer-szabályozó hatóságok abszolút figyelmen kívül hagyják a gyermekekre gyakorolt hatást. A tesztek és vizsgálatokat kifejlett állatokon és felnőtt embereken végzik, de nincs specifikus tesztelés az embriókra és a fejlődésben lévő szervezetre.”

A WHO könyveket ír az egyes hatóanyagok jellemzőiről, és az epidemiológiai adatokról. Sajnos senki nem foglalkozik vele. A legtöbb peszticidgyártó egyben gyógyszergyár is. (Monsanto, Bayern stb.) Vajon nem a pénz mozgatja az egészséget?

Mit lehet tenni?

- Az egyik legfontosabb dolog lenne, hogy a csapra szereljünk fel ivóvíztisztítót, hogy a benne előforduló növényvédő szer és mosószermaradványokat, amelyek ráadásul még klórozottak is, kiszűrjük. Ehhez tökéletesen megfelelnek az ezüsttel

impregnált aktív szenes szűrők, amelyek már 10 ezer Ft körüli áron kaphatók és a bennük lévő betét cserélhető.

- A Greenpeace általában közli a vizsgálati adatokat, amelyeket a kereskedelemben kapható áruk mintavételezésével kapott. Ebből tájékozódhatunk, hogy melyik nagy kereskedő áruja a megbízhatóbb.
- Ha megengedhetjük magunknak, akkor próbáljunk ökotermelésből származó árut venni. Ha van kiskertünk, akkor termeljünk magunknak, amit csak tudunk, ha más lehetőségünk nem adódik, cserépbén. Megbízható földben paprikát, paradicsomot és fűszernövényeket mi is tudunk termelni.

„Tanulmányok mutatják, hogy ha gyerekek ökoélelmiszereket fogyasztanak, akkor a káros metabolitok mennyisége nullára csökken a szervezetből ürített vizeletmintákban mindössze 4 nap alatt. A gyermekeinknek a legjobbat kellene adnunk és minden fiatal párnak, aki gyermeket tervez, azonnal át kellene térni az ökoétrendre. Így nem kell félni a káros növényvédő szer maradványoktól és vegyi anyagoktól. André arra biztat mindenkit, hogy a terhesség és szoptatás alatt mindenképpen próbáljon meg ökoélelmiszereket fogyasztani, és ezt a jó szokást javasolt életünk végéig megtartani.”(André Leu)

Dr. Nemes Istvánné

Gondolkodjunk (Bio)intenzíven!

A Föld felszínének hozzávetőleg 1/12 része alkalmas mezőgazdasági művelésre. A megművelt terület 3/4 része az intenzív vegyszeres, iparszerű mezőgazdaságnak köszönhetően elsivatagosodott, a normális talajélet tönkrement. Gyakran hozzájuk példának, hogy az USA-ban minden egyes megtermelt élelmiszer 6 kg talaj elvesztésével jár. Emellett számos nemzetközi kutatás arra a megállapításra jutott, hogy az agyonvegyszerezett növényekből készült élelmiszerekben a növényvédőszer-maradványok jelentősen hozzájárulnak számos súlyos, gyógyíthatatlan betegség kialakulásához. Bár a napi szinten fogyasztott ételben annyi vegyi anyag van, amittől nem leszünk rosszul, a rendszeres, naponta jelentéktelennek tűnő mennyiségek hatása évek alatt összeadódhat. A néhány óriási multinacionális növényvédőszer- és műtrágyagyártó cég érdeke a jelenlegi iparszerű, modernnek mondott mezőgazdálkodás fenntartása, és ehhez igen erős gazdasági, lobbierővel rendelkeznek. Állításuk ellenére kutatások sora támasztja alá, hogy az ökológiai mezőgazdálkodás elegendő élelmiszert tudna termelni ahhoz, hogy ellássa a világ jelenlegi népességét.

Biointenzív termesztés!

A biointenzív módszer egy olyan organikus mezőgazdasági rendszer, amely úgy törekszik minimális földterületen maximális hozamra, hogy közben javítja a talajt. A módszer célja egy zárt rendszerben történő, hosszú távú fenntarthatóság, amelyet sikerrel alkalmaztak kisebb árutermelő gazdaságokban is.

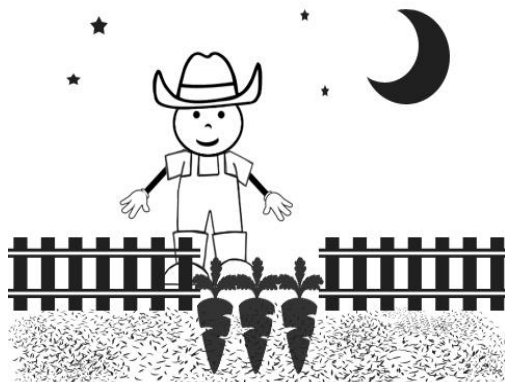
A források szerint a gazdálkodók a megfelelően gyakorlatba ültetett biointenzív módszerekkel a következőkre képesek:

- 67–88%-kal kevesebb vízhasználat a hagyományos mezőgazdasági módszereknél
- 50–100%-kal kevesebb beszerzett (organikus, helyben elérhető) trágya
- Akár 99%-os energiamegtakarítás a kereskedelmi mezőgazdasághoz képest, a természeti erőforrások töredékének felhasználásával
- Akár hatszor több élelmet állít elő (átlagos hozamnál), feltételezve a gazda hozzáértését és a termőtalaj termékenységét (a módszer használata során ezek a tényezők idővel gyarapodnak)
- 100%-os növekedést eredményez a termőtalaj termékenységében
- 50%-kal csökken a művelendő terület, az azonos élelmiszermennyiség előállításához, ezáltal nagyobb terület marad meg vad állapotban.

A nagyobb termelékenység érdekében a biointenzív módszer duplán ásott, magasított ágyásokat, intenzív ültetést és növénytársítást használ.

Mi is az a dupla ásás?

A dupla ásásnál egy 30 cm mély árkot kell ásni az ágyás teljes szélességében egy lapos ásóval úgy, hogy a kiásott talajt félreteszik. Ezután a kiásott árok alját fellazítják 30 cm mélyen egy ásóvillával. Amikor a következő árkot ássák, a kiásott talaj az első, üres árokba kerül, az alsó réteget szintén fellazítják ásóvillával. Ez a folyamat ismétlődik az ágyás végéig, ahol az utolsó árokba az első árokból kiásott (és félretett) talaj kerül. Az eredmény egy 60 cm mélyen megművelt ágyás. Az így felásott ágyásban a talaj jobb vízelvezető képességgel és levegőztetéssel fog rendelkezni, ami lehetővé teszi a gyökerek számára, hogy mélyebbre nőjenek és több tápanyagot érjenek el. Annak ellenére, hogy a művelet során nem adtak hozzá külső talajt, az ágyás magasabb lett a szellős talajszerkezet miatt. Érdemes megjegyezni, hogy a kemény, műveletlen talajt célszerű a fent említett módszerrel minden évben megművelni, amíg az megfelelő szerkezetű és levegőztetésű nem lesz. A következő években ásóvillával egyszerű ásást lehet végezni, amíg a tömörödés ismét meg nem jelenik.

Mit jelent az intenzív ültetés?

Az intenzív ültetéshez használt ágyások 1,2-1,8 m szélesek, (általában 1,5 m), és legalább 1,5 m, de gyakran 6 m hosszúak, kb. 10 m² felületű ágyást eredményezve. Az ágyásban a növényeket nem a hagyományos sorokban négyzet mintázatban, hanem hatszögletű vagy háromszögű minta szerint ültetik, így növelve a helykihasználást. Ezek a széles ágyások és a kis tőtávolságok nem csak több növényt eredményeznek területegységenként, de azt is lehetővé teszik, hogy ezek a növények élő mulcsként tartsák nedvesen a talajt és beárnyékolják a gyomokat. Amikor csak lehetséges, a palántákat tálcákban kezdik nevelni, így a kertben nagyobb terület marad a nagy növényeknek és a palánták is sokkal közelebb lehetnek egymáshoz átültetés előtt, élő mulcsot alakítva a tálcákban is.

Forrás: Wikipedia

Fekete Lajos

Megalakult a Borbarátok tagozat!

A korábbi Munkácsy Művelődési Ház által szervezett Bor-Bár és Borbarátok estéje rendezvények rendszeres résztvevőinek összefogásával a Kerekdomb Egyesület keretein belül megalakult a Borbarátok tagozat. A borkóstolások mellett továbbra is fontos célkitűzése programjainknak a borászatokhoz, borvidékekhez, borkultúrához kötődő ismereteink bővítése, elmélyítése.

A rendezvényeket saját szervezésben, non profit szemléletben, tervek szerint minden hónap utolsó péntekjén fogjuk megtartani, évente 8-10 alkalommal.

A helyszín az éppen aktuális programtól és érdeklődéstől függően az MMMH valamely termében, az egyesületek pincéjében, valamely borászatnál vagy akár egyéb külső helyen kerül kijelölésre.

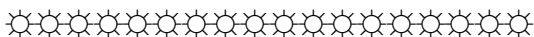
A borkóstolók minőségi, nem pedig mennyiségi irányultságúak. Meghívott borászatok bemutatói mellett pincelátogatásokat, saját magunk által összeválogatott tételek fajta, évjáratos, vertikális vagy borvidéki borkóstolókat, illetve alkalmanként főzéssel egybekötött kóstolókat is fogunk tartani. Évente 1-2 alkalommal külföldi borvidékek

és azok tételei is terítékre kerülnek. A programok szervezését, bonyolítását kisebb csoportokra szétosztva, fél évre előre meghatározott tematikával végezzük. A Borbarát rendezvényeken bárki szabadon részt vehet, az aktuális programokat e-mail-en keresztül fogjuk meghirdetni.

Az e-mail listához a info@kerekdomb.hu címen lehet csatlakozni. Szívesen veszünk minden további érdeklődőt!

Fekete Lajos

És végül, de nem utolsó sorban, ízelítő egyesületünk várható programjaiból

- Hagyományos tavaszi erdőtakarítás: április 11. (szombat)
- Komposztálási bemutató: április 25. (szombat)
- Veszélyeshulladék-gyűjtés: április 25. (szombat)
- Egyesületünk ismét sátrat állít a majálison
- Évenként megrendezett nomád táborozás: június 19-24.

Az események részletei megtalálhatók a www.kerekdomb.hu oldalon.